Nr 4 - 2015

Spoven

Nordöstra Skånes Fågelklubb

Spoven

årgång 39

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.
Vi anordnar trevliga innemöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.
Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirklar.
Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.
Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!
Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.
Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.
Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har 700 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan! Medlemsavgiften 2015 är 125 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb
(medlemskap och adressändringar)

c/o Jan-Åke Nilsson, Lagerlyckevägen 2,
298 34 Tollarp. 044 - 310312

janank@hotmail.se

www.spoven.com

Organisations nummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 nummer per år)

Ansvarig utgivare	Jan Linder
Redaktion	Patrick Tollgren Lazarov Emil Andersson Fristedt Lars Göte Nilsson
Bildredaktör	Sven Birkedal
Tryck	GL-Tryck
2015 - Årgång 39	ISSN 1103-0917

Innehåll

Ordförande sjunger ut 4

Boktips 5

Aktuellt i fågelmarkerna 6

Kallelse till årsmötet 9

10 *Ny art för Kristianstad*

12 *Hur går det för vadarna?*

18 *Fågelguiden app*

21 *Årsrapport ”Livat i holken”*

Läsarbilder 24

Medlemsavgift och Fågelresa 26

Fångad i flykten 28

Program 33

Omslag fram: Tajgablåstjärt. foto: Linda Niklasson
Omslag bak: Tajgablåstjärt foto: Lars Göte Nilsson
Omslag insida (Storspov) och Innehåll foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ordförande sjunger ut!

Hoten mot häckningsplatserna för våra stora rovfåglar, särskilt för örnarna, är betydande. Jag har tidigare tagit upp bl a olaga jakt och vindkraftsutbyggnad.

foto: Hans Cronert

Det finns dock ett hot som jag upplever som större, åtminstone just nu. Det är skogsavverkning på eller nära boplatserna. Vid flera tillfällen har avverkningar eller gallringar skett i närheten av våra lokala örnbon. En eller flera misslyckade häckningar kan tillskrivas detta.

Samverkan/information sker idag mellan länsstyrelsen, som har tillgång till koordinater för kända och rapporterade bon, och berörda markägare. Men detta fungerar ej alltid av olika skäl.

En aktör som är mycket viktig i sammanhanget är Skogsstyrelsen. En begränsad krets tjänstemän där har tillgång till information om koordinaterna för örnhäckningarna. Skogsägare har anmälningsplikt till Skogsstyrelsen när slutavverkning ska ske. Då kan Skogsstyrelsen utfärda restriktioner kring hur och var avverkningen får ske. Denna anmälningsplikt gäller dock inte vid gallring. Tyvärr.

Fågelklubben har i närtid samverkat med en i vårt område större markägare och representanter för Skogsstyrelsen kring en avverkning vid ett av våra örnrevir. Det samråd som då skedde är förhoppningsvis till fördel för örnarna innebärande att ett område sparades från avverkning. Vidare att andra åtgärder som övrig avverkning, plantering m m inte får ske under häckningstid. Detta förfarande förutsätter dock att de som agerar har kännedom om häckningen och att den därmed är rapporterad.

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Boktips:

I starens tid

av Thomas Bannerhed och Brutus Östling

I starens tid är snyggt formgiven.
Svart väv i ryggen med glänsande grön text och på framsidan en ovanlig färgglad stare som bröstar sig morskt. Jag blev förväntansfull när jag höll den i min hand och jag blev inte besviken.

Thomas Bannerhed är författare och har gett ut en roman, Korparna, där fåglarna spelar en viktig roll för huvudpersonen. Brutus Östling är en välkänd fågelfotograf med flera fotoböcker på sin meritlista.

”Nu är starens stund på jorden”. På Gabriels dag kommer staren och med den också våren, säger Thomas Bannerhed.
Trots att staren är ett tidigt vårtecken är det oftast inte den vi väntar på. För de flesta av oss är det lärkan och tofsvipan som ska inta scenen för att bekräfta vårens ankomst. Staren finns i ögonvrån. Banerhed har alla fåglar i fokus – ingen är för liten eller för grå.

Vi får följa med på spaning i olika miljöer under ett fågelår från februari till februari. Daganteckningar skildrar året i naturen med fåglarna i huvudrollen. Thomas Bannerheds texter förmedlar associationer kring det han upplever på sina vandringar i skog och mark. Brutus Östlings foton kompletterar texten väl.

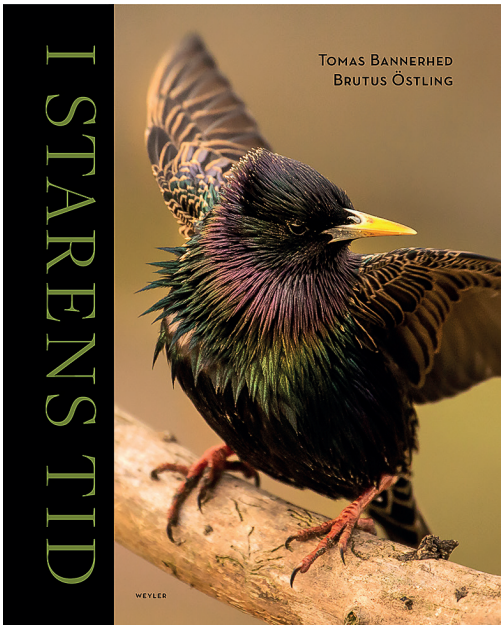

Ett besök i våra trakter finns med. Bannerhed letar sommargylling i Ravlunda och Drakamöllan med klent resultat.

Det känns igen. I timmar går han fram och åter på Dammåkravägen. Men drömmen lever, skriver han. Inte ger vi upp för att sommargyllingen var svårfångad i år. Det kommer ett nytt år. Under tiden kan vi njuta av de underfundiga texterna och vackra bilderna i I starens tid.

Margareta Rydhagen

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 15 augusti – 15 november

av Ulf Sjölin och Ulrika Tollgren

De flesta fynden är hämtade från ”rapportsystemet för fåglar” på Artportalen http://www.artportalen.se Det finns fler observationer att finna på http://www.spoven.com under menyn Aktuella Obsar. Du kan själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla obsar är inrapporterade inom föreningens område. Ha i åtanke att alla observationerna ännu inte är granskade av någon raritetskommitté (RK eller RRK).

Hösten 2015 har framförallt utspelat sig längs med Hanöbukten. I september hittades vid Äspet en rastande fjällpipare, liksom tajgasångare och här siktades också en ung stäpphök. Oktober inleddes med en rastande smalnäbbad simsnäppa som lät sig väl skådas av besökare. Och några veckor senare besöktes området av 2 läckra berglärkor, något som vi inte är alltför bortskämda med. Dessa hade också vett att stanna över natten, men det gjorde däremot inte vattenpiplärkan som bara dök ner på en blixtvisit.

Fast Äspet i all ära, den här perioden toppades definitivt av en oväntad men varmt välkommen gäst, tajgablåstjärten i Friseboda. Denna tajgans blå juvel var ett nytt kommunkryss som fick mängder av fågelskådare från hela södra Sverige att vallfärda till Segesholmsåns utlopp. En del gjorde både ett, två eller tre återbesök vid

foto: Linda Niklasson

De två berglärkorna som besökte Äspet

ån för att njuta av och fotografera läckerbiten som omväxlande visade upp sig men ibland försvann spårlöst i flera timmar. Och när den syntes var den på sitt karakteristiska vis ständigt i rörelse när den sökte föda. Huvudsakligen höll den till längs med åns buskridåer, men gjorde i jakten på insekter även utflykter till de upprivna tallstubbshögarna med sina sandblottor. De tidvis omdiskuterade åtgärderna här har gjort att området har potential att kunna dra en del besökare framöver, förutom framtida generationer av fältpiplärkor.

Havsskådare i Friseboda siktade både svartnäbbad islom, havssula och tretåig mås från plattformen denna höst.

Artportalen:
http://www.artportalen.se

Obsboken:
http://tinyurl.com/qcgu8rl

Gåsräkningen sep 2015 - mar 2016

Art	13 sep	17 okt	14 nov	12 dec	16 jan	13 feb	12 mar
Sädgås	-	-	2 855	-	-	-	-
Spetsbergsgås	-	-	1	-	-	-	-
Bläsgås	-	66	119	-	-	-	-
Fjällgås	-	-	-	-	-	-	-
Grågås	7 524	6 098	11 619	-	-	-	-
Grå x kanadagås	-	-	1	-	-	-	-
Kanadagås	32	20	267	-	-	-	-
Vitkindad gås	2 310	10 149	22 150	-	-	-	-
Prutgås	-	-	-	-	-	-	-
Rödhalsad gås	-	-	-	-	-	-	-
Stripgås	-	-	-	-	-	-	-
Totalsumma	**9 866**	**16 333**	**37 012**	**-**	**-**	**-**	**-**

foto Hans Cronert:

Tajgablåstjärten i Friseboda

foto: Hans Cronert

Smalnäbbad simsnäppa

Art	Plats	Individ
Vaktel	Håslövsängar 4/9	1
Svartnäbbad islom	Friseboda 6/10	2
Havssula	Friseboda 2/11	1
Ägretthäger	Pulken 2/9	2
	Råbelövsjöns utlopp 10/9	1
Brun glada	Miklagård 13/9	1
	Landön 13/9	1
	Lillö borgruin 16/9	1
Stäpphök	Äspet 25/9	1
	Håslövs ängar 26/9	1
Ängshök	Landön 25/8	1
Aftonfalk	Vanneberga, K-stad 25/8	1
	Vinnö ängar 25/9	1
Fjällpipare	Äspet 5/9	1
Dubbelbeckasin	Landön, Dala 29/8	1
	Näsby fält 20/9	1
Smalnäbbad simsnäppa	Äspet 2/10 - 4/10	1
Tretåig mås	Friseboda 9/10	1
Berglärka	Äspet 24/10 - 25/10	2
Rödstrupig piplärka	Håslövs ängar 15/9	4
Vattenpiplärka	Äspet 26/10	1
Tajgablåstjärt	Friseboda 28/10 - 2/11	1
Tajgasångare	Kristianstad 16/9	1
	Äspet 27/9	1
	Böjens alsumpskog, centrala Bromölla 4/10	1
Gransångare, uart tristis	Vannebergaholmsfuret 18/10	1
Mindre flugsnappare	Lillö borgruin 9/10	1
Lappsparv	Balsby 10/10	1

Ulf Sjölin & Ulrika Tollgren

Kallelse till Årsmötet 2016

Nordöstra Skånes Fågelklubbs ordinarie årsmöte äger rum torsdagen den 25 februari kl 19.00 på Föreningarnas hus, Norretullsvägen 9 (strax bakom vattentornet), Kristianstad.

Dagordning

§1. Val av mötesordförande.

§2. Val av mötessekreterare.

§3. Val av två justeringsmän.

§4. Frågan om mötet blivit behörigen utlyst.

§5. Styrelsens årsberättelse, dvs verksamhetsberättelse och ekonomisk redogörelse.

§6. Revisorernas årsberättelse.

§7. Frågan om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen.

§8. Val av ordförande.

§9. Val av sekreterare, kassör samt ytterligare fyra styrelseledamöter.

§10. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.

§11. Val av tre ledamöter i valberedningen.

§12. Fastställande av medlemsavgift för 2017.

§13. Övriga frågor

Alla medlemmar hälsas välkomna till en trevlig kväll!

Efter förhandlingarna blir det ”Eldögon - Möten med Sveriges ugglor”, föredrag och bilder kring den nya boken med Patrik Olofsson.

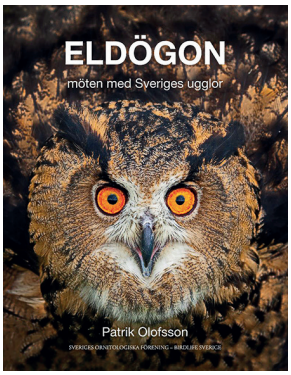

Tajgablåstjärt *(Tarsiger cyanurus)* i Friseboda - nytt fynd i Kristianstad kommun!

Text: Lars Göte Nilsson

Oftast får du slita hårt för att hitta de rara fåglarna som finns därute, men ibland händer det av en tillfällighet!

Foto: Lars Göte Nilsson

På förmiddagen den 28 oktober gav jag mig ut till Äspet för att gå längs stranden och kanske hitta berglärka eller vattenpiplärka som hade siktats där någon dag tidigare. Det var ganska tomt längs stranden. Två havsörnar lekte runt och fick upp alla änder på vingarna.

Borta vid stenpiren födosökte de två snösparvarna som jag sett där dagen innan. En flock vinterhämplingar och några ängspiplärkor såg jag också.

Det blåste ganska bra från ost och det krixades om bra sjöfågelsträck från både Friseboda och Juleboda. Tubkikaren hade jag slött lämnat hemma och jag var bara utrustad med handkikare och kamera.

När jag kom till bilen tänkte jag köra hem och jobba lite men precis då kom det ett krixlarm om en hel del lom från Jan Linder som befann sig i Friseboda. Jag ställde kosan dit och tänkte att jag kunde göra lite närspaning efter sjöfågel där. Kanske kunde det bli några bra bilder också.

Väl framme vid parkeringen kände jag att det ”tryckte” på lite och jag hoppade ner från trästigen och gick ner mot bäcken för att lätta på trycket.

Då flög det upp en tätting från marken och satte sig i motljuset en bit ifrån mig. Den vippade lite på stjärten där den satt ca 5 meter ifrån mig. Det var bara en siluett i det läget, men den väckte mitt intresse.

När jag var klar med det jag höll på med flög den ner från grenen. Upp igen och landade i lite bättre ljus. Nu kunde jag få upp kikaren och såg att den hade en vit inramad strupfläck och vit ögonring. Nu blev det riktigt intressant!

Foto: Lars Göte Nilsson

Tajgablåstjärten i Friseboda *Tarsiger cyanurus*

Den försvann iväg igen utan att jag såg några andra kännetecken på den. Tajgablåstjärt dök direkt upp i huvudet på mig. Jag letade ett tag och tänkte att jag måste ringa Jan Linder som satt och kollade sträcket vid plattformen. Han svarade och jag frågade om han hade lust att avbryta sin sjöfågelskådning och hjälpa mig att leta upp en förmodad tajgablåstjärt.

Han kom som ett skott och vi diskuterade om andra arter som hade liknande kännetecken som vit strupfläck.

Tajgaflugsnappare dök upp som ett alternativ men det skulle visa sig att mitt första intryck stämde.

Efter ett par minuter flög den upp på en trädgren i fint ljus och alla karaktärerna sågs fint. Jag spanade genom kikaren och såg tydligt oranga flanker och blå stjärt. Jan plåtade. Det blev en kanonfin bild och vi kunde jubla åt denna vackra juvel som för första gången visade sig i Kristianstad kommun. Jan skickade direkt ut den på krixlarmet och jag på BirdAlarm.

Ganska snart dök det upp mer folk och alla fick se den fint. Den var ganska rörlig och satt inte på samma gren mer än en kort stund. Dock rörde den sig inom ett begränsat område så det var ganska enkelt att få syn på den när den fladdrade runt bland träden vid bäcken. Det var inte så mycket av andra arter där. Någon rödhake, bofink och blåmes. I början blev den mobbad av rödhaken och då hördes också ett rödstjärtslikt orosläte. I skrivande stund 151102 är den, till mångas glädje, fortfarande kvar.

Fakta Tajgablåstjärt *(Tarsiger cyanurus)*

Tajgablåstjärten tillhör familjen flugnappare och är en flyttfågel. Den häckar på tajgan i norra Asien och har på senare tid även börjat häcka i Finland. Någon enstaka häckning har också konstaterats i Sverige.

Den sträcker normalt i sydostlig riktning och övervintrar i södra Kina, Myanmar (Burma) och Thailand.

Observationerna i Sverige har ökat under senare år. Frisebodafyndet är det sjunde i Skåne. Första fyndet var den 27-29 december 1965 i Vallåkra utanför Helsingborg. Sen dröjde det till den 22 september 2008 när man observerade en ung hane i Falsterbo. Detta var dock det första fyndet i Kristianstad kommun.

Lars Göte Nilsson

Hur går det för vadarna på Vattenrikets strandängar?

Text: Hans Cronert

Foto: Hans Cronert

Rödspovshane bland kabbelekorna på Håslövs ängar den 9 maj 2015.

Bakgrund

Efter de omfattande restaureringsåtgärderna på Vattenrikets strandängar i början av 1990-talet noterade vi en positiv ökning av flertalet vadararter. Tio år senare började dessa minska igen, en nedgång som verkar ha accelererat efter den extrema sommaröversvämningen 2007. En genomgång av vadarutvecklingen i Vattenriket och diskussion om vilka olika faktorer som kan ha bidragit redovisas i bland annat Cronert (2014).

Av de många faktorer som kan ligga bakom tillbakagången nämns minskningen av antalet och arealen större strandängsområden i norra och mellersta Europa och en generell tillbakagång av vadarna i odlingslandskapet, inte minst i kärnområdena för bland annat rödspoven i Nederländerna och nordvästra Tyskland. De ägg- och ungfågelprederande arterna, såväl fyrbenta som tvåvingade, har blivit fler och ökat i antal. Även den kraftiga sommaröversvämningen 2007, som slog ut mycket strandängsvegetation och lämnade efter sig järn- och humusslam på ängarna har sannolikt spelat roll. Troligtvis har också en rad torra vårar och försomrar bidragit (resulterande i begränsade eller kortvariga översvämningar på ängarna).

Insamling av kunskap

För att försöka förstå vad som händer, vidta lämpliga åtgärder, bromsa och i bästa fall vända den negativa trenden, har inom ramen för verksamheten i Kristianstads Vat-

Foto: Hans Cronert

Tillväxten hos slåtterängsgräset på Håslövs ängar har varit dålig under flera år. Bilden är tagen den 26 juni 2014, några veckor innan slåttern normalt utförs.

tenrike och i samarbete med bland annat Länsstyrelsen i Skåne, Högskolan Kristianstad och Nordöstra Skånes Fågelklubb, kunskap av olika slag samlats in och olika åtgärder vidtagits. Mest fokus har lagts på Håslövs ängar och Isternäset, de områden som genom åren hyst flest häckande vadarfåglar. Bland annat har studier av grästillväxten och förekomsten av evertebrater (vadarmat) utförts av Högskolan (ex. vis Gunnarsson et.al 2013 och Gunnarsson 2015). Markartering av olika kemiska parametrar, bl a järn och växttillgängligt fosfor, har utförts på Håslövs ängar och Viby äng (Cronert opubl). Frågorna är komplexa och svaren inte entydiga. Vegetationsstudierna visar att tillväxten under flera år varit mindre än förväntat, men att den ökat påtagligt under 2015. Markkarteringen hösten 2014 visade att järnhalterna var mycket höga på Håslövs ängar och sannolikt bidragit till att den växttillgängliga fosforn varit mycket begränsad.

Åtgärder – mer vatten och mindre predatorer

Under våren 2014 genomfördes det försök att hålla kvar våröversvämningen i Håslövs ängars centrala delar, för att därigenom få en längre period med grunda och för vadarna gynnsamma översvämningsytor. Under 2015 har ett permanent regleringssystem etablerats och testats. Här gäller det att balansera mellan att få en så lång översvämningsperiod som möjligt, samtidigt som vattnet måste släppas ut så att lantbrukarnas djur kan beta och slåttergräset skördas under sommaren.

Det sker också olika åtgärder för att göra livet svårare för predatorerna på och i anslutning till Håslövs ängar. Buskage som kan utgöra sitt- eller häckningsplats för kråkor har tagits bort och arbete med att anlägga konstgryt för att underlätta jakt på räv och grävling har skett.

Foto: Hans Cronert

Vid plattformen på Håslövs ängar har en sk munk satts i diket på insidan om vägen. Med denna kan man dämma och hålla kvar vattnet i diket och den centrala vätan på Håslövs ängar. Vägen fungerar som en invallningsvall i miniatyr. 20 februari 2015.

Inventeringar och häckningsbiologiska studier av vadarna

Från början av 1990-talet och framåt har med jämna mellanrum mer heltäckande revirkarteringar av vadare skett på Vattenrikets strandängar. Den senaste genomfördes 2012.

Sedan 2008 har simultanräkningar av rödspov skett med hjälp av medlemmar från Nordöstra Skånes Fågelklubb. Metoden går ut på att man samtidigt (oftast en lördagförmiddag kring mitten av april) besöker och noterar antal rödspovar på alla strandängar som brukar eller brukat hysa häckande rödspov under senare år.

Håslövs ängar och Isternäset har följts upp med revirkartering av vadare och änder årligen under senare år.

Mot bakgrund av att bestånden av rödspov nu är så små i Vattenriket, samtidigt som antalet häckande tofsvipor minskat oerhört dramatiskt, inte minst på Håslövs ängar (från 120 par 2003 till 6 par 2012 och

Foto: Hans Cronert

Närbild av munken i diket vid plattformen på Håslövs ängar. Bilden är tagen från vägen och in mot centrala vätan, öster om. I bildens högra hörn ser man en del av utsiktsplattformen. 16 april 2015.

2014) har det känts nödvändigt att göra fördjupade häckningsbiologiska studier för att försöka förstå var nålsögat för vadarnas häckning finns. Avbryter de häckningen innan de lägger sina ägg, prederas äggen, kläcks ungarna fram men prederas, eller hittar ungarna inte tillräckligt med mat? Frågorna är många och inte alldeles

lätta att få svar på! Genom finansiering från Länsstyrelsen och Biosfärenheten/ Kristianstads kommun kunde det under 2015 genomföras fördjupade studier under ledning av Richard Ottvall (Ström-Eriksson och Ottvall, in manus).

Resultat

Simultanräkning av rödspov 2015

Simultanräkning genomfördes den 11 april 2015. Den resulterade i sammanlagt 14-17 fåglar, fördelade på 6 ex (trol 2 par och 2 hanar) på Håslövs ängar, 8 ex på Isternäset och möjligen ytterligare 3 ex på Vinne ängar. De sistnämnda kan ha varit fåglar som sågs ge sig av från Isternäset. Resultatet var i samma storleksordning eller möjligen något bättre än i fjol, då 14 fåglar räknades in. Det kan också jämföras med resultatet från 2011 – 40 ex och 2012 – 21-23 ex. Den kraftiga tillbakagången under senare år är tydlig.

Rödspovarna är mycket rörliga under inledningsfasen på häckningen, vilket tydligt visades sig redan dagen efter simultanräkningsdagen. Då var inte mindre än 17 fåglar samtidigt samlade på Håslövs ängar (se nedan). Tre dagar senare fanns 14 fåglar på Isternäset.

Häckfågelstudie på Håslövs ängar och Isternäset 2015

Tofsvipa

På Håslövs ängar noterades ett trendbrott för tofsvipan, som ökade från 6 par 2014 till inte mindre än 25 par 2015. Häckfågelstudien visade också att kläckningsframgången var god, liksom antalet flygga ungar. Positivt var också att västra halvan börjat nyttjas av allt fler häckande par. Det indikerar möjligen att vegetation och födotillgång återhämtat sig tillräckligt sedan sommaröversvämningen 2007. På Isternäset låg antalet tofsvipepar lite högre än närmst föregående år, ca 40. Däremot var andelen prederade bon mycket högt, resulterande i få framkläckta ungar och att få ungar kom på vingarna.

Foto: Hans Cronert

Tofsvipeunge. Hur många ungar som uppnår flygg ålder är avgörande för hur livskraftig vadarpopulationen är.

Rödspov

Antalet häckande par av rödspov var överraskande lågt. Trots att det sågs så många som 17 rödspovar på Håslövs ängar den 12 april, bedömdes det bara vara 6 par som gick till häckning, 4 par på Håslövs ängar och 2 par på Isternäset. Könsfördelningen var påtagligt skev, vilket gör att man förleds dra fel slutsatser av simultanräkning, som fokuserar på totala antalet fåglar. Den 16 maj noterades 7 hanar och 4 honor på Håslövs ängar. Den 6 och 28 maj noterades 5 hanar och 2 honor på Isternäset.

Två rödspovskullar resulterade i minst en flygg unge på Håslövs ängar medan inga ungar noterades på Isternäset under inventeringen. Dock rapporteras 2 adulta fåglar och 3 flygga ungar av rödspov på Isternäset den 21 juli (Artportalen). Det är dock osäkert om de är kläckta på Isternäset, kan ha kläckts på någon annan lokal i Vattenriket eller kommer längre ifrån.

Under flera år har man på Isternäset upplevt god kläckningsframgång av både tofsvipa och rödbena. Så var inte fallet under 2015. Även om korp sågs med vadarägg så bedöms det mest sannolikt att predationstrycket orsakats av däggdjur. Det noterades spår av räv på Isternäset och det finns också flera rapporter om räv som uppehållit sig här under våren. På Håslövs ängar noterades inte räv förrän under andra halvan av juni.

Övriga vadare

Riktade inventeringar har inte gjorts av andra arter. Den känsla man fick under inventeringsarbetet var dock att det gick hyfsat även för andra arter som storspov och rödbena på Håslövs ängar. Positivt var också att en grupp brushanar uppehölls sig och ägnade sig åt spel långt fram i maj. Bl a sågs så sent som den 20 maj 5 hanar och 3 honor (Artportalen). Häckning kan mycket väl ha skett även om inga ruvande eller varnande honor observerades. Överhuvudtaget har det i år setts fler brushanar på Vattenrikets strandängar under häckningstid (maj-juni) än vad som varit fallet under senare år. Bland annat har observationer gjorts på Isternäset och Hovby ängar (Artportalen). Dock föreligger inga rapporter om spelande hanar eller häckningsindikerande honor.

Foto: Hans Cronert

Ovanligt många brushanar uppträdde på Håslövs ängar långt fram i maj.

Diskussion

Det är mycket positivt att det verkar ha skett ett trendbrott på Håslövs ängar. Gissningsvis har en lyckad vattenreglering av centrala vätan tillsammans med en ur fuktighets- och grästillväxtsynpunkt gynnsammare vår och försommar och ett mer begränsat predationstryck bidragit till att förutsättningarna varit bättre än på många år. Vi hoppas att fortsatt styrning av vattenförhållandena och försök att begränsa tillgången på predatorer kan bidra till en fortsatt god utveckling.

Den dåliga häckningsframgången på Isternäset ger anledning till att fundera på hur man kan begränsa predationen på ägg och ungar här.

Då vi fortfarande är i ett känsligt läge, inte minst för rödspoven, är det viktigt med fortsatt noggrann övervakning av häckningsframgången. Det är också angeläget att försöka få bättre kunskap om vilka predatorer som är i farten och att försöka begränsa förekomsten av dessa.

Det är vår strävan att försöka få ekonomi och praktiska möjligheter att fortsätta det aktiva arbetet med strandängshäckande vadarfåglar i Vattenriket under kommande år.

Foto: Hans Cronert

Tofsvipehane i centrala betesfållan på Håslövs ängar den 11 maj 2015.

Tack!

Tack till alla, ingen nämnd ingen glömd, som på olika vis bidragit till att höja kunskapen om och att försöka vända trenden hos vadarna i Vattenriket.

Hans Cronert

Naturvårdssamordnare i Vattenriket, Länsstyrelsen i Skåne/Kristianstads kommun, hans.cronert@kristianstad.se

Referenser

Cronert, H. Strandängsfåglar i Vattenriket. 2014. Häckfågelkarteringar och simultanräkningar. SPOVEN nr 1, 2014. Nordöstra Skånes Fågelklubb. Även publ. i Vattenriket i fokus-serien, 2014:02.

Cronert, H. Markprovtagning på strandängarna Håslövs ängar och Viby äng, utförd 23 oktober 2014 – några sammanfattande kommentarer och reflektioner. Opubl sammanställning.

Gunnarsson, G. 2015. Strandängarna i Kristianstads Vattenrike – hotade "hot spots". I Forskningsmiljön Man & Biosphere Health. Högskolan Kristianstads miljöforskning i Biosfärområde Kristianstads Vattenrike. Red. Ingemar Jönsson. Vattenriket i fokus 2015:04.

Gunnarsson, G., Hessel, R., Ottvall, R. 2013. Bristande födotillgång och torrare vårar på strandängarna i Kristianstads Vattenrike - möjliga orsaker till vadarnas tillbakagång? Vattenriket i fokus 2013:5.

Ström-Eriksson, M och Ottvall, R. Manus. Häckningsframgång hos rödspov och tofsvipa på Håslövs ängar och Isternäset 2015.

Julklappstips:

Fågelguiden app

- För iPhone eller iPad med iOS 8.1 eller senare

Text: Patrick Tollgren Lazarov

Fågelguiden är varje fågelskådares ”bibel” och har varit så sedan millennieskiftet. 2014 så släpptes en interaktiv version av boken till iPhone/iPad. Är det värt att lägga pengar på den?

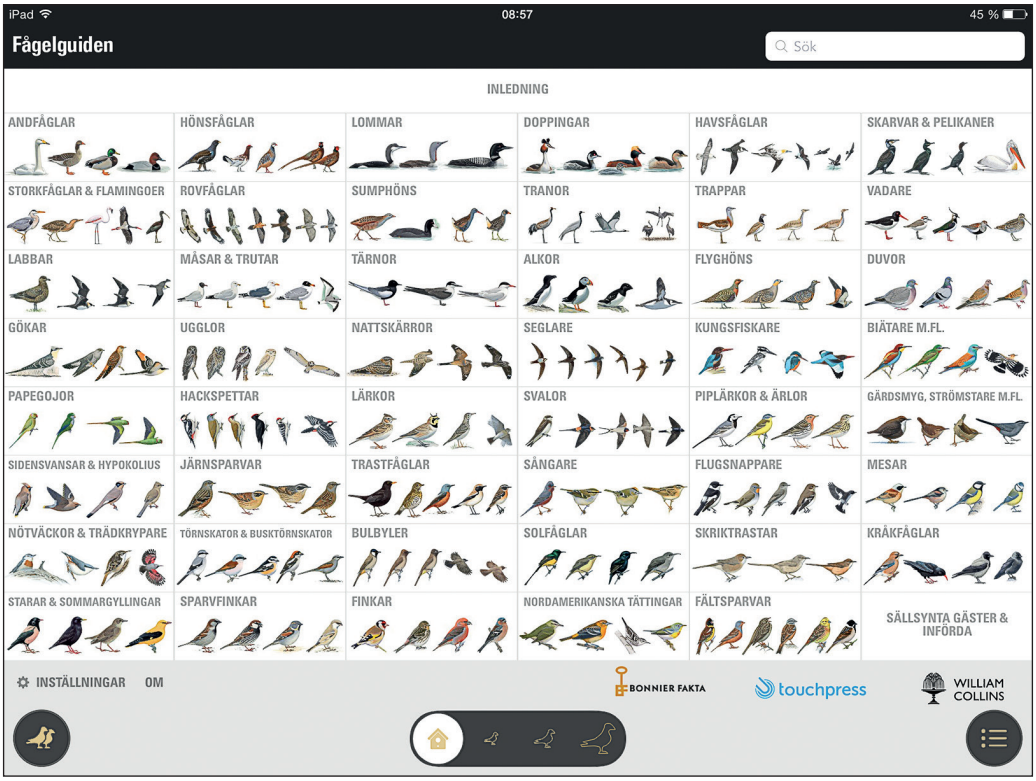

Startsidan i Fågelguiden app

Fågelguiden app har lyckats att göra om en bok till en enkel och logisk multimediaapplikation. Det första som händer när man öppnar appen är att man får en karta med alla artgrupper (med namn och bild på 4-5 fåglar i gruppen). Man klickar på den artgrupp man vill se och appen zoomar då in på den gruppen. Har gruppen undergrupper som tex Sångare så listas de grupperna upp med bild och namn på arterna. Alla arter är klickbara och appen går blixtsnabbt till den art man trycker. Det är enkelt att gå upp nivåer till överarter eller gå till nästa art i listan genom att dra fingret upp (föregående art) eller ner (nästa art).

För en nybörjare är det väldigt enkelt att hitta den artgrupp eller fågelart man letar efter vilket det inte alltid är i pappersboken.

Väl inne på en art så finns all den information som finns i boken tillgänglig. Alla bilder i boken finns med och det är enkelt att zooma ut/in på dem i appen med fingarna. Även den beskrivande texten och utbredningskartor finns med. Eftersom det är en applikation så finns det även med läten, oftast sång och läte. På vissa arter finns det även video.

En annan unik funktion är förväxlingsarter som har fått en egen knapp. Klickar man på den får man upp ett antal arter som påminner i utseendet. Man ser även en utbredningskarta under varje fågel samt läte om det finns. Är det stor skillnad på utseendet på vuxen och juv får man frågan vilken dräkt man vill undersöka förväxlingsarter på. Väldigt praktiskt när det gäller vadare.

Vill man så kan man själv välja vilka arter man ska jämföra. Man kan jämföra upp till 12 arter.

Andra saker som är kul är att alla fåglar presenteras med två namn och man kan själv välja vilka språk som ska visas. Svenska/latin kan bytas mot Latin/danska eller tyska om man tex ska hålla en guidning.

När man köper fågelguiden app så köper man den via iTune och den kostar ca 190 SEK. Man kan köpa till saker som video och kartor och det gör man i appen. Det finns för närvarande 3 videobibliotek man kan köpa och detaljerade kartor över få-

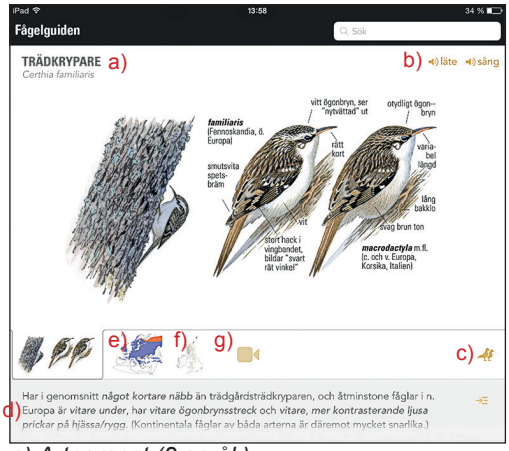

a) Artnamnet (2 språk)
b) Läten (spelar direkt utan nerladdning)
c) Länk till förväxlingsarter (se nästa sida)
d) Information om arten. Utökas vid klick.
e) Spridningskarta (se nedan)
f) Storbritannien från Bird Atlas inapp köp
g) Video. Inapp köp på vissa arter (se nedan)

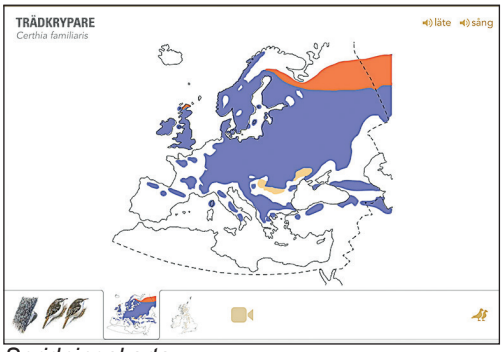

Spridningskarta

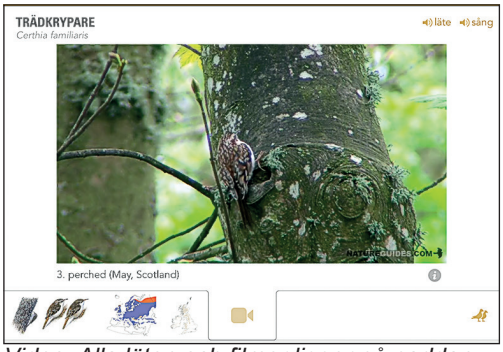

Video. Alla läten och filmer ligger på paddan och laddas ner en gång vid installationen.

gelns utbredning i Storbritannien från Bird Atlas (Atlasrutor). Dessa bibliotek och kartor finns redan länkade under alla berörda fågelarter så man kan vänta med att köpa dem tills man tycker man behöver dem.

En sak man bör komma ihåg är att när man köpt en app kan man köra appen på upp till 10 enheter om de är kopplade till samma konto.

Appen tar drygt 700 mb och video biblioteket troligtvis inte inräknat.

Så är det bara frid och fröjd med Fågelguiden som app?

Att ha med sig en iPad i fält kan vara ett risktagande då regn, fuktigt väder eller smuts kan skada den. Och vinsten är rätt liten då en iPad både är större än en bok och kräver batteri. En iPhone som man ändå har med sig kan vara en bra lösning men det krävs en iPhone 5 eller högre för att skärmen ska kännas tillräckligt stor. Starkt solljus kan också vara ett problem när man ska använda en skärm i fält.

Vilka vänder sig appen till?

Som jag ser det är den perfekta användaren en tomtskådare som redan har en iPad och som vill sitta vid köksbordet med paddan och arta fåglarna vid fågelmatningen. Även skådaren som redan har en iPhone 6 eller 6 Plus känns som solklara användare.

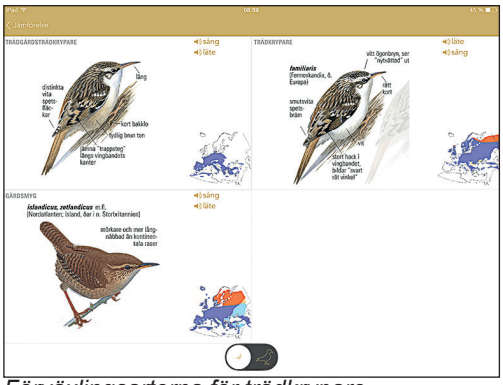

Förväxlingsarterna för trädkrypare.

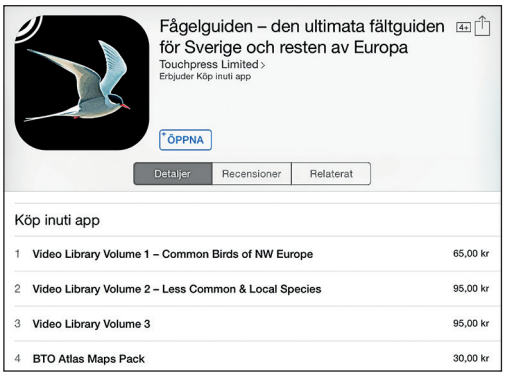

Inapp köpen som är tillgängliga. Det har tillkommit 2 st sedan första utgåvan juni 2014.

Fågelguiden till android?

Så den stora frågan: När kommer Fågelguiden till android? Med tanke på att det finns vattentäta androidpaddor i alla storlekar så vore det den perfekta lösningen för oss fågelskådare. Bonnier Fakta som ger ut appen meddelade mitten av 2014 att de arbetade med den även till android, men än så länge har inget hänt.

Ni kan läsa mer om Fågelguiden app på http://fagelguiden.se

Patrick Tollgren Lazarov

ÅRSRAPPORT FÖR TOLFTE VERKSAMHETSÅRET:

”Livat i holken”

- En förening för spridande av solsken och holkar

av Mårten Björnsson

Vi kommer nog inte sprida så många holkar i fortsättningen, men solskenet ransonerar vi inte. Vi blir också äldre och tömningarna börjar kännas lite riskabla. På kyrkogårdarna har vi efter samråd sänkt holkarna till ögonhöjd. Kan då tömmas utan stegäventyr. Då blir vi flera som kan utföra jobbet.

Holkproduktionen har under året stannat vi ungefär ett tjog holkar, totalt är vi nästan uppe i 600. Inte en bräda har vi köpt Vi har slutat tömma vissa områden. Exempelvis klänger vi inte längre vid Kanalhus-

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Småfåglar övernattar ofta i fågelholkar på vintern så man bör rensa holkarna redan i september.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal kontrollerade holkar	190	206	200	191	193	201	154
Antal funna reden	165	183	167	159	148	172	149
Varav bedömt oavslutade	19	31	18	39	26	50	28
Fullföljda	146	152	149	120	122	122	121
I procent av holkarna	77%	74%	75%	63%	63%	61%	81%
Antal reden med okläckta ägg	13	12	7	19	13	16	36
Antal reden med döda ungar	24	20	12	24	28	16	32
Totalsummor:							
Okläckta ägg, st.	-	30	15	50	26	35	64
Mes dominerar							
Döda ungar, st.	62	43	22	44	58	23	32
Högst andel oavslutade, %							
Mes	-	14%	14%	17%	10%	20%	16%
Stare	-	16%	10%	27%	19%	50%	17%
Pilfink	-	16%	10%	14%	18%	17%	9%
Rödstjärt	-	46%	20%	80%	47%	71%	77%

Sammanfattningsvis tycker vi att detta är det sämsta häckningsåret för vilket vi har statistik! Kall vår om vi minns rätt.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

En bobal med okläckta ägg.

spången. På några förskolor har vi valt att ta ner holkarna, detta för att ingen skada med nedfallande holkar skall uppstå.

Högskolan har i år räknat insekter i 30 holkar. Vidare räknat fimpar i samtliga holkar på Österäng och Gamlegården. De får lämna separat rapport senare. Max 3600 loppor i en holk. Skolans ambitioner blir avgörande för vilka insatser från holkgängets sida som görs nästa år.

Vi har totalt tömt 154 holkar. Fem av dessa hade hyst ekorre eller getingar.Försöker man göra en sammanfattning av förändringarna de senaste 10 åren så finner man följande:

Starens andel av totalantalet häckningar började sjunka ungefär mitt i perioden. Från 25 till 18 % senaste året. Detta innebar ändå en liten uppgång jämfört med de två föregående åren. 14 % är lägsta uppmätta värdet.

Mesarnas andel har under perioden legat runt 50 %, men med ett större tapp 2015, då vi hamnade på 39 %.

Redenas artfördelning: Mes, stare och pilfink dominerar som vanligt.

Art (Antal och %)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stare	34	32	40	43	30	30	21	28	23
	24%	25%	24%	23%	18%	19%	14%	16%	18%
Mes	83	74	80	88	91	84	72	80	49
	60%	57%	49%	48%	54%	54%	49%	47%	39%
Pilfink	18	18	34	37	31	28	33	46	35
	13%	14%	21%	20%	19%	18%	22%	27%	28%
Rödstjärt	2	3	6	13	10	10	19	17	13
	1%	2%	3%	7%	6%	6%	13%	10%	10%
Sv. Vit Flug	3	3	3	2	2	3	3	0	6
	2%	2%	2%	1%	1%	2%	2%	0%	5%
Nötväcka	0	0	0	0	3	0	0	1	0
						2%			
Obestämt	0	0	0	0	0	4	0	0	0

Pilfinken började sin ökning 2009, från 14 till 28 % av antalet reden senaste året.

Rödstjärten uppvisar en tiodubbling av redesandelen, men antalet oavslutade reden är högt. Ökningen av denna art märks bara man kommer utanför dörren.

Svartvit Flugsnappare ser vi en tydlig ökning från låg nivå. Känslan är att den drar sig sakta in i tätorten.

Slutord: Självklart har projektet berett oss mycket nöje. Vi har också anledning vara tacksamma till ABK, Kyrkogårdsförvaltningen och Kommunen som gett oss möjlighet sätta upp holkar. Ekonomiskt har stödet från Medborgarskolan betytt mest, men även stödet från Fågelklubben har känts bra. Vi bugar oss. Tvingas samtidigt konstatera att var sak har sin tid.

För Livat i holken
Mårten Björnsson

Läsarnas bilder

Du som läsare kan maila in bilder till redaktionen som sedan kan publiceras i Spoven och på får Facebooksida. OBS! Ni får endast skicka in bilder som ni själv har tagit och som ni har rättigheter till. Publicerade bilder hittar ni på https://www.facebook.com/NordostraSkanesFagelklubb i albumet ”Läsarnas bilder”.

foto: Hanry Rönnberg

Törnskata

foto: Josefin Tollgren

Roadrunner eller tuppgök som den heter på svenska. Visade fint upp sig på en parkering till ett köpcentra i Page, USA.

foto: Jenny Eliasson

Större hackspett

foto: Rickard Nilsson

Utter

Skicka bilderna till webmaster@spoven.com skriv ”Läsebild” i rubriken på brevet. Du behöver inte ta bilden med en riktig kamera, bilder tagna med mobil går också bra. Skicka den största versionen av bilden du har. Skulle bilden inte vara tillräckligt högupplöst för tryck så publiceras den endast på vår hemsida/Facebook.

Du som fotograf behåller alla rättigheter till bilden. Vid publicering så skriver vi alltid ut ditt namn som fotograf. Vi har endast rätt att publicera bilden i Spoven och på vår hemsida/Facebook.

Medlemsavgift 2016

Nu är det dags att betala årsavgiften för 2016.
Du betalar enklast med inbetalningskortet som medföljer detta nummer eller direkt på vårt plusgiro 16424 - 4.
Årsavgiften för fullbetalande medlem är 125 kr.
Familjemedlemmar betalar endast 25 kr.
Anmäl gärna så många som möjligt.
Ungdomsmedlemmar upp till 25 år betalar också endast 25 kr.
Betala din medlemsavgift senast 15 januari 2016.

Vitryggig hackspett, foto: Jan Linder

Fågelresa till: spettar & ugglor

Fågelklubben planerar att göra en fågelresa till Nedre Dalälvsområdet. Vi kommer att avresa den 28/3 och komma hem den 1/4.

Vi kommer att åka med minibussar (2 st) mellan Kristianstad och Gävle (drygt 7h enkel resa). Vi bor på vandrarhem i Gävle (4 nätter) och gör sedan dagsturer till platser i Nedre Dalälvsområdet.

Kostnaden för resa och boende är preliminärt men kommer att landa på runt 2000.-/person. Till detta kommer kostnader för mat.

Jan Linder kommer att vara exkursionsledare under resan.

Sista anmälningsdag är 10 januari.
OBS! Begränsat antal platser!

Det kommer att hållas ett planeringsmöte med alla deltagare i slutet av januari.

Anmäl er till Ulrika Tollgren epost:
ulrika.tollgren@orthanc.se
eller mobil: 0738-083773

Fångad i flykten

Text: Ulrika Tollgren

Intervju med Lars Göte Nilsson som sedan något år tillbaka slagit ner sina bopålar i Vattenriket.

– Berätta lite om din bakgrund, varifrån kommer ditt starka naturintresse?

Det måste vara ifrån morfar, mina föräldrar var inte speciellt naturintresserade. Som barn tillbringade jag mycket tid hos mormor och morfar som bodde i Gråläge längs kusten mellan Helsingborg och Höganäs. Morfar var fiskhandlare och jag fick ofta åka med när han körde runt i hela nordvästra Skåne och han gick också alltid ut i naturen med mig.

– Vad var det som fick ditt hjärta att slå lite extra för just fåglarna?

När jag var i tioårsåldern var det en väldigt kall och snörik vinter och jag och en kompis var och lekte i Gåsebäcksdalen i Helsingborg. Då såg vi ett träd med en massa konstiga klumpar och att klumparna liksom hade horn som stack ut. När vi gick närmre såg vi att det var hornugglor, 29 stycken satt i det nakna trädet. Det var en alldeles fantastisk upplevelse och den här vintern minns jag också att jag såg fjällvråk mitt i stan, mitt i Helsingborg. Sedan denna vinter blev jag och faktiskt också min kompis fågelintresserade.

– Du driver ett naturguidningsföretag – vad fick dig att ta steget mot att arbete med ditt intresse?

Jag hade suttit med i Kullabygdens ornitologiska förening i en hel massa år och hållit i en hel en del exkursioner som sig bör. Så ringde man ifrån Skof vid ett tillfälle och bad mig att hastigt leda en resa till Skagen. Och det gick bra trots att jag inte hade varit där innan. Då började jag fundera vad jag skulle göra med resten av mitt liv. Jag hade drivit ett tryckeri i 25 år av mitt liv och så småningom sålde jag det och började med fågelresor. Jag jobbade också en del som volontär på naturum Kullaberg och där fick jag lov att ha en liten monter med kikare, som jag sålde. När Naturum fick nya lokaler för 4 år sedan fick jag frågan om att ha den gamla lokalen och så blev det härifrån jag sålde kikare, ledde drop-in guidningar och planerade mina resor.

– Hur är det att arbeta med sitt intresse?

Kul, men inte alls så lättsamt som man skulle kunna tro. Ibland säger folk att det verkar gott att resa på semester. Men att leda en resa är ingen semester, även om det är ett jättekul jobb. Det är mycket som måste förberedas, många kontakter och man är uppe först och sist i säng efter att man skrivit dagens resedagbok.

– Flytten från Västkusten till Vattenriket – vad var det som drog?

Min sambo fick jobb som verksamhetsledare i handelsstaden här i Kristianstad och då flyttade hon hit i en lägenhet under

foto: Ulrika Tolgren

Lars Göte Nilsson

veckorna och så blev jag ensam kvar i huset i Nyhamnsläge. Det var inte så kul så vi bestämde att hyra ut huset och så flyttade jag hit istället eftersom det inte spelar någon större roll var jag sitter och arbetar någonstans.

– Vilken är din starkaste skådarupplevelse/naturupplevelse?

Finns många olika häftiga upplevelser, blåstjärten var kul. Men det roligaste var nog när min son var 1 år och jag skulle visa honom fåglarna i trädgården när vi bodde utanför Höganäs. Helt plötsligt kom en eremitskogstrast hoppande. På den tiden fanns inte larm som idag så jag ringde till larmtelefonen hos Rodebrand på Öland. Den var kvar i 3 timmar och vi var 12 skådare som fick se denna nya Sverigeart. Detta var 1988 och enda gången som den skådats i Sverige. Jag minns att när jag tittade ut genom fönstret kl. 5 morgonen därpå så syntes det alldeles fullt av huvuden i gräset utanför tomten, men trasten var inte kvar!

Tycker också om att skåda havsfåglar. En riktigt härlig havsfågeldag när man sitter i lä bak klipporna på Kullaberg och det kommer gråliror, mindre liror och annat gott. Det är kul!

– Hur ser din skådardröm ut?

Jag varit på många ställen och fått uppleva så mycket men Antarktis hade varit trevligt. Där finns inte så många arter men det som finns där är så speciella. Det hade varit fantastiskt!

– Vilken var din första kikare?

Det var en liten billig kikare som min morbror köpte till mig den där vintern efter att

jag hade sett hornugglorna. Minns inte vad det var för sort men den hade 7 gånger förstoring och så fick jag boken ”Fåglar i färg”, en klassiker av Sigfrid Durango. Alla fåglar såg nästan likadana ut i den boken. De hade bara olika färger, men det fanns väl ingen bättre att välja på vid den tiden.

– Och hur ser din utrustning ut idag?

Jag har en hel uppsjö av kikare bland annat Kitekikare som jag ju säljer. När jag skådar själv använder jag en Swarovski handikikare 10x42 och en Swarovski tubkikare med 25x50 okular.

– Varför ska fågelintresserade gå med i fågelklubben?

Det är ett tillfälle att lära känna folk och komma ut och se nya lokaler. Här finns så många lokaler i Vattenriket att det ibland är svårt att välja vart man ska åka. Det är alltid bra att vara med i en förening.

– Vilket smultronställe rekommenderar du Spovens läsare så här års?

Friseboda med både spännande sjöfågelsträck och andra spännande arter (tajgablåstjärt) längs bäcken som rinner ut i Östersjön.

– Fem snabba till Lars Göte:

Kulturmark	-	√ Vildmark
Kamera	-	√ Kikare
√ Gryning	-	Skymning
Kullaberg	-	√ Vattenriket
Vår	-	√ Höst

Ulrika Tollgren

Lars Göte rekommenderar: Friseboda

Friseboda är ett naturreservat där man aktivt valt att bevara de levande dynområdena, hedlandskapet och den säregna vegetationen. Förhoppningsvis kommer det att stärka fälpiplärkan i området.

foto: Jan Linder

Nya plattformen i Friseboda.

Friseboda är naturreservat med levande sanddyner och värdefulla sandmarker och ingår i ett naturvårdsprojekt som heter Sandlife. Främmande trädslag såsom bergtall har tagits upp med rötterna för att skapa luckor i krontaket och sandblottor i markvegetationen. Alla mänskliga besökare uppskattar inte dessa ingrepp, men det hoppas vi däremot att arter som fältpiplärka, myrlejonslända och andra sandmarksarter gör. Det finns en utställning om detta projekt precis öster om parkeringen.

Från parkeringen leder en tillgänglighetsanpassad spång till en plattform med utsikt över större delen av Hanöbukten. I sträcktider är Friseboda

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Segesholmsån rinner genom Friseboda.

Karta till Friseboda. Parkeringen är markerad med en röd cirkel.

en lämplig lokal för att med tubkikare kolla igenom sträcken efter tärnor, labbar, änder och prutgäss. I havet utanför guppar ofta lommar, alfåglar, sjöorrar och svärtor bland tidvis höga vågor. Den som letar efter svarthakedoppingar har kommit rätt här.

Men Friseboda är också en trevlig småfågellokal om man väljer att gå den lilla stigen till höger direkt efter träbron uppströms Segesholmsån. Här hittades nyligen en tajgablåstjärt i buskagen bland rödhakar och grönsiskor. I tallskogen hittas korsnäbbar, barrskogsmesar och kungsfåglar och ofta kan man både se och höra lite olika hackspettar. Kungsfiskaren patrullerar regelbundet längs med ån men ofta ses bara en blå pil när man hört den ljudlig visslingen.

Du hittar hit genom att köra väg 118 i 15 km söder om Åhus och svänga av vid Friseboda 2 (gul skylt). Efter 1 km svänger du till höger på Slussvägen och efter 400 m till vänster. Efter 350 m nås en väl tilltagen P-plats med informationstavla och toaletter.

Ulrika Tollgren

Vinterns program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson. Kontaktuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

2016 jubileumsår - klubben 40 år!

Januari

Lör 2 jan **Örnräkning**

Två dagar in på det nya året och enligt traditionen är det dags att räkna hur många örnar, som finns i vårt område mitt i vintern. Vid räkningen 2015 noterades drygt 80 havsörnar! Vad månde bliva 2016? Nils Waldemarsson är som vanligt spindeln i nätet i den här inventeringen och tar emot uppgifter från de många örnräknare, som är ute den här dagen. Är du också intresserad att vara med? Kontakta Nils så ordnar han detta. Kontaktperson: Nils Waldemarsson, 0456-281 22 eller nils.waldemarsson@swipnet.se

Lör 16 jan **Gås- och andräkning**

Har vi vinter eller inte så här dags? Och hur påverkar det aktuella väderleksläget gässen, änderna och andra sjöfåglar, som valt att övervintra i vår del av Sverige? Efter förmiddagens insatser av klubbens 13 gåsräknare vet vi svaret. Intresserad att vara med på någon gåsräkning? Kontakta i så fall Evert som kan hjälpa till att fixa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 17 jan **Vinterfåglar längs ostkusten**

Dags för ännu ett traditionellt inslag i klubbens verksamhet sedan några år. Liksom förra året är det Jan Linder, vice ordförande i fågelklubben, som tar oss med på denna förmiddagstur längs en del av en (kanske) vintrig skånsk ostkust. Vi samlas kl. 09.00 på parkeringen i Äspet, Åhus – med möjligheter till samåkning från parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 08.30. Under förmiddagen letar vi efter de vinterfåglar, som kan finnas här – där vattenpiplärka, som vi inte sett till under de senaste vintrarna, självfallet är en önskeart. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 23 jan **Vinter på Linnérundan nr 176**

Är bara det rådande väderläget på vår sida tar vi en tur längs Linnérundan för att få lite vinter-

känsla! Vi samlas vid parkeringen naturum kl. 10.00 och följer under några timmar med Evert Valfridsson ut på årets första tur längs detta tätortsnära område i Kristianstads Vattenrike – med inte minst havsörnar på önskelistan bland dagens vinterfåglar! Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 24 jan Örndag i Tosteberga

För 13:e gången bjuder klubben in till örndag i Tosteberga! Vi hoppas på bra väderförhållanden och många bevingade vintergäster i vår del av landet och att några timmar på hamnplanen här ger tillfällen till många härliga örnupplevelser! Mellan kl. 09 och 13 är vi som vanligt på plats för att dela med oss av utrymmet vid våra tubkikare. Vi får lyssna till senaste nytt på örnfronten: bl.a. genom Lars Jarnemo och Christer Neideman, som i många år haft hand om matningen av fr.f.a. havsörnar vid Tosteberga och kring Hammarsjön – men vi hör också klubbens ordförande Nils Waldemarsson som redogör för resultatet av senaste örnräkningen - något som klubben sedan väldigt många år genomför i början av januari. Byalaget står för lekamlig utspisning och säljer grillad korv och kaffe till besökarna. Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Domherre, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Fre 29 jan – mån 1 feb Vinterfåglar inpå knuten

”Vinterfåglar inpå knuten” är SOF/BirdLife Sveriges största enskilda evenemang sedan mer än 10 år. Den här helgen räknas fåglar vid fågelborden runt om i Sverige. Vid de senaste årens räkningar ”deltog” över 20 000 fågelbord! Helgen förlängs dessutom med fredag och måndag för att också förskolor och skolklasser ska kunna delta.

Det här är en liten puff från klubben till medlemmar och andra att vara med. Gå in på vår hemsida så hittar du information. **www.spoven.com/vik** Där står allt man behöver veta för att kunna vara med. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 31 jan **Vi startar fågelcirkeln!**

Kl. 17.00 gör vi avspark för fågelcirkeln ”Fåglarna i din närhet” på Studiefrämjandet, V Storg. 51 H i Kristianstad. Tillsammans med ledaren Evert Valfridsson tittar vi närmare på vilka arter, som vi kan uppleva omkring oss i vår del av landet. Vi tränar som vanligt på olika artkaraktärer, så vi vet vad det är som vi ser och hör. Liksom tidigare vänder sig cirkeln till både dig, som varit med ett tag, och till dig, som är nybörjare i fågelmarkerna. Vi träffas under ca 15 sammankomster – de flesta utomhus – fram till början av juni. Vi jobbar mycket med ”Fågelguiden” som är den bok som alla bör ha. Deltagandet kostar 100:- – 125:- tillkommer för den som inte redan är medlem i fågelklubben.

Anmälan senast 2016-01-26 till Evert Valfridsson, tel. 044-32 30 45 el. 070-602 30 45 eller per e-post: evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se. Han kan också berätta mer.

Februari

Ons 10 feb **ØRNEFLUGT - konsten att se på rovfåglar**

I serien ”Prat efter mat” kl. 12.15 . 13 i hörsalen på naturum Vattenriket berättar konstnären och författaren Carl Christian Tofte, som bor vid Pulken, om sin fascination av rovfåglar och om sin nya bok ”ØRNEFLUGT”. Med Carl Christians konst och berättande får vi uppleva väder, år och landskap i Vattenriket. Mer info: **http://tinyurl.com/naturprogram**

Lör 13 feb **Gåsräkning**

Har vintern något grepp om oss så här dags? Och hur påverkar det i så fall de övervintrande gässen i vårt område. Fågelklubbens 13 gåsräknare hittar svaret efter några timmar sökande på olika håll inom klubbens område. Hör av Dig till Evert om du känner för att följa med någon av inventerarna ut under några förmiddagstimmar. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 14 feb **Linnérundan nr 177**

Har vi nått klimax i årets vinter? Och hur syns det längs Linnérundan – är det lika milt som 2015? Följ med Evert Valfridsson ut under några timmar till fågellivet över Isternäset m.m. och se ”hur landet ligger”! Samling kl. 10.00 vid naturums parkering. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tor 25 feb **Årsmöte med ”Eldögon”**

Ännu ett år har gått och det är dags för årets viktigaste sammankomst i klubben. Det är för 40:e gången dags för medlemmarna att säga sitt om bl.a. vilken styrelse, som klubben ska ha kommande år! Vi samlas i Föreningarnas Hus i Kristianstad (strax norr om Vattentornet) senast kl. 19.00.

Utöver årsmötesförhandlingar och utdelning av fågelklubbens årliga pris får vi också möta naturfotografen m.m. Patrik Olofsson, som presenterar sin nya bok om Sveriges ugglor: ”Eldögon - Möten med Sveriges ugglor”. Ugglorna hör till våra mest fascinerande och välkända fåglar. Samtidigt är de för de flesta av oss anonyma nattlevande varelser som sällan visar sig. Ugglornas mystiska liv, ödesmättade läten och genomborrande blick har bidragit till att de satt fantasin i rö-

relse och ofta förknippats med såväl visdom som mörka makter. Följ med Patrik Olofsson på en resa genom ugglornas Sverige – till vidsträckta storskogar och högfjällens vidder, till sjudande våtmarker och ladugårdarnas mörka vrår.

Har du ännu inte skaffat ett eget exemplar av ”Eldögon”? – Köp annars boken av Patrik i samband med vårt årsmöte! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 27 feb **Senvinter på Linnérundan**

Har årets vinter gjort sitt? Kan vi redan nu ana något av den kommande våren? Följ med Evert Valfridsson den här förmiddagen ut till fåglarna i ett tätortsnära parti av Kristianstads Vattenrike, så ser du svaret! Samling kl. 09.00 på parkeringen vid naturum. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Pilfink foto: Patrick Tollgren Lazarov

Sön 28 feb **Skräbeån**

Klubbens ordförande Nils Waldemarsson tar oss med på ännu en traditionell aktivitet - en tur längs Skräbeån i förhoppningsvis övergången från vinter till vår! Samling kl. 09.00 vid Kvarnen i Nymölla för en vandring längs ån ut till kusten och avslutningsvis ett besök i markerna längs ån norrut. Vill du samåka från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 08.30? Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Linda Niklasson.

Mars

Sön 6 mar **Tidiga ”vårvibbar” på Linnérundan?**

Är det för optimistiskt att hoppas på lite föraningar om den kommande våren? Hur som helst ger sig Evert ut på ännu en skådartur längs Linnérundan. Vi ger oss iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 09.00 och ägnar ca 4 timmar åt vad vi kan hitta i fågelväg. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 6 mar **En krickas memoarer**

Johan Elmberg, professor i zooekologi vid Högskolan Kristianstad, gör i det här föredraget en resa genom en krickas liv – sett ur krickans eget perspektiv. Du kommer aldrig att se på en kricka på samma sätt igen! Han är också en av två författare till boken ”The Teal”! Kom och avnjut det här på naturum sön 6 mars med start kl. 15.00! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson. **http://tinyurl.com/naturprogram**

Kricka: Liten, bullrig och färgstark, så kan man beskriva krickan som är en välkänd and i våtmarker och längs kuster i Europa och Asien. Krickan var tidigare ett hett byte för jägare men stammen har nu återhämtat sig och är nu en av våra vanligaste arter av sjöfåglar.

”The Teal” (engelska 2014) är skriven av Matthieu Guillemain och Johan Elmberg. Boken tittar på fördelning och trender i siffror, födosök, ekologi, lekbeteende, populationsdynamik, förvaltning och bevarande av krickan. Och berör även en genomgång av den nära besläktade amerikanska krickan.

Krickan är en ”flaggskeppsart” för bevarande av våtmarker, vilket gör den till en utmärkt modell för ekologisk forskning, och detta utgör ryggraden i denna fina monografi.

Lör 12 mar **Gåsräkning**

Dags för säsongens sista gåsräkning – kan vi av gåsflockarnas utseende och fåglarnas antal se, att våren är i antågande? När klubbens 13 gåsräknare är klara vet vi! Intresserad att åka med någon av dem ut? Hör av Dig till Evert så fixar han det. Infokontakt: Evert Valfridsson.

Lör 12 och sön13 mar **Första tranorna i Pulken?**

Kanske kan vi den här helgen räkna in de första tranorna, som tänker rasta i Pulken! Mellan kl. 15 och skymningen (båda dagarna) är i så fall klubbens tranguidning på plats i fågeltornet med en liten mjukstart inför vad som komma ska den närmsta månaden! Kom och känn lite av transuget som förmedlas! Infokontakt: Evert Valfridsson.

Ons 16 mar **Hörs tranorna längs Linnérundan?**

Halva mars har passerats och vi hoppas att våren är i antågande! Kl. 09.00 ger sig Evert iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket för en förmiddags fågelskådande – kanske kan vi också några härliga trumpetsignaler från årets första tranflockar! Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Infokontakt Evert Valfridsson.

Ons 16 mar **Är årets tranrace igång?**

Vi hoppas att våren och tranorna börjat dra mot norr och in över Skåne så här dags! Det innebär i så fall att klubbens tranguidning är på plats mellan kl. 15 och 20 den närmaste månaden! Kom och hjälp till med försäljningen av tranpins och vykort eller kom med din tubkikare och dela med Dig till besökarna, som kanske får vara med om ett härligt förstagångsmöte med tranorna vid okularet! Vi gör det här tillsammans med Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Studiefrämjandet. Infokontakt: Evert Valfridsson.

Fre 18 – sön 20 mar **Tranor i Pulken**

Se ons 16 mars! Infokontakt Evert Valfridsson.

Lör 19 mar **Är de första vårtecknen här?**

Kan vi redan i vårdagsjämningstid hitta de allra första återvändande vårfåglarna ? Eller vilka vintergäster har ännu inte lämnat för häckplatserna i norr? Tillsammans med Greger Flyckt ger vi oss i kast med en förvisso ganska tuff utmaning! Vi samlas kl. 08.00 på parkeringen vid naturum Vattenriket och beroende på rådande förutsättningar tillbringar vi en del av den här dagen i en optimistisk jakt på våren. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet. Infokontakt: Evert Valfridsson.

Sön 20 mar **Vårdagjämning på Linnérundan**

Kanske kan den särskilt uppspelte brista ut i ett vårskrik likt Ronja Rövardotter – och dessutom fira årets vårdagjämning med en vandring längs Linnérundan! Kl. 09.00 ger sig Evert iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket och ca 4 timmar senare vet vi hur det ser ut på fågelfronten. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Infokontakt: Evert Valfridsson.

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika – vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Kontaktpersoner:
Ulrika Tollgren: 0738-08 37 73, ulrika.tollgren@orthanc.se
Evert Valfridsson: 044-32 30 45 el. 070-602 30 45, evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se
Linda Niklasson: 0456-297 90 el. 0709-32 22 52, linda.niklasson@yahoo.com

Vi finns på Facebook!

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf	0456-281 22
Jan Linder v ordf	0725-882 051
Josefin Svensson sekr	0708-226 589
Jan-Åke Nilsson kassör	044-31 03 12
Ulrika Tollgren	0738-083 773
Greger Flyckt	044-12 16 99
Linda Niklasson	0456-297 90

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson (Sammankallande)
Greger Flyckt, (Rapportmottagare)
Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
044-121699, *greger.flyckt@utb.kristianstad.se*

Linda Niklasson
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Christer Neideman
Ulf Sjölin
Emil Andersson Fristedt

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt	044-12 16 99
Patrik Olofsson	044-23 52 21
Göran Flyckt	044-24 26 11

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk)	044-32 30 45
Linda Niklasson	0456-297 90
Ulrika Tollgren	0738-083 773

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov (sk) 044-914 34
lazarov@orthanc.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 044-914 34
ulrika.tollgren@orthanc.se
Sven Birkedal 044-24 87 44

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov (samk.) 044-914 34
Ekbacken 7, 290 37 Arkelstorp
lazarov@orthanc.se

Jan Linder (ansv. utgivare) 0725-882 051
linder.jan@telia.com

Emil Andersson Fristedt 0704-406 656
emilande@gmail.com

Lars Göte Nilsson 0706-341 113
info@birdwave.se

Sven Birkedal (bildredaktör) 044-24 87 44
sven.birkedal@telia.com

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Kommunornitolog i Kristianstads kommun Nils Waldemarsson

Kommunornitolog i Bromöllas kommun
Nils Waldemarsson

Gåsgruppen (för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten)
Nils Waldemarsson

Medlemsavgift 2015

Fullbetalande	125:-
Familjemedlem	25:-
Ungdomsmedlem	25:- (upp till 25 år)

Plusgiro 164 24-4

WWW.SPOVEN.COM
NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB